

Rapportage soortgericht onderzoek

Boomberglaan 9 te Hilversum

Eliza vastgoed

Colofon

Projectleider

P. van Dam BSc

Contactgegevens

pieter@habitus.nl

06-11750822

Rapportage

A. Heitman MSc

Rapport

ELIZ2017-1-RAP

Klantcode

ELIZ

In opdracht van

Eliza Vastgoed BV

Contactpersoon

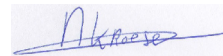
Casper Landeweerd

Opleverdatum

13 oktober 2017

Interne controle

N. Kroese BSc

Paraaf

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport (inclusief foto's) is enkel toegestaan onder vermelding van de

Dit rapport is met de grootse zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus natuur & landschap geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen.

www.habitus.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
2. Methode	5
3. Resultaten	7
4. Conclusie en aanbevelingen	10
Bronnenlijst	11
Bijlage 1 - Alle waarnemingen	12
Bijlage 2 - Relevante waarnemingen op de kaart	13

INLEIDING

Beeldimpressie projectgebied: toegang tot perceel

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt het projectgebied beschreven en is het onderzoek afgekaderd.

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens een kantoorpand te slopen aan de Boomberglaan 9 te Hilversum ten behoeve van nieuwbouw. Er is een ecologische quickscan uitgevoerd (SAB, 2017). Hieruit blijkt dat het kantoorpand in het projectgebied mogelijk gebruikt wordt als verblijfplaats (niet gedefinieerd) door de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en gierzwaluw. Verblijfplaatsen in de naastgelegen villa (Boomberglaan 7) en de bomen in het projectgebied worden uitgesloten in de quickscan.

Beschadigen of vernietigen gebiedsfuncties van beschermde soorten is verboden onder de Wet natuurbescherming. Daarom is soortgericht onderzoek uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten dat deze gebiedsfuncties aanwezig zijn.

1.2 Projectgebied

Het plangebied betreft een kantoorpand aan de Boomberglaan 9 te Hilversum (Figuur 1) en de directe omgeving daarvan. In de directe omgeving van het plangebied staan voornamelijk villa's, appartementencomplexen en kantoorpanden. Het perceel rond het kantoorpand in kwestie is grotendeels verhard. Aan de achterzijde (westzijde) van het pand bevindt zich een verharde parkeerplaats met enkele coniferen en een esdoorn. De parkeerplaats is grotendeels omringd door bomen met verschillende hoogtes.

Figuur 1: projectgebied (Bron luchtfoto: PDOK, 2015).

1.3 Voorgenomen werkzaamheden

De opdrachtgever is voornemens om het gehele kantoorpand te slopen, om op dit perceel een viertal nieuwe villa's te realiseren. De oorspronkelijke villa op Boomberglaan 7 (net naast het projectgebied) blijft bewaard, alhoewel de kavel aangepast wordt en de villa verbouwd. Het kantoorpand zal verdwijnen en om de bestaande villa zullen een viertal villa's worden toegevoegd. De werkzaamheden zullen zich beperken

tot de projectlocatie zoals rood omkaderd in Figuur 1. Er worden mogelijk enkele bomen gekapt. De werkzaamheden starten in het voorjaar van 2018 en duren tot circa eind 2018. De werkzaamheden zullen niet gedurende de nacht plaatsvinden.

1.4 Doel en centrale vraag

Dit soortgericht onderzoek wordt uitgevoerd om te kunnen bepalen of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, zodat de opdrachtgever inzicht verkrijgt in eventuele aanvullende maatregelen die noodzakelijk zijn. De centrale vraag luidt dan ook:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies.

De onderzochte soorten en functies zijn beschreven in hoofdstuk 2. Dit rapport geeft antwoord op bovenstaande vraag en biedt, indien mogelijk, maatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Is dit niet mogelijk, dan moet een ontheffing aangevraagd worden.

1.5 Criteria

Het onderzoek en de onderhavige rapportage voldoen aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Habitus natuur & landschap¹. Hierdoor is het onderzoek en de kwaliteit ervan controleerbaar voor derden.

¹ De interne proces- en kwaliteitseisen betreffen het volgende:

- Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens geldige onderzoeksprotocollen voor soortenonderzoek.
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door deskundigen op het gebied van de onderzochte soort(en). De deskundigen hebben aantoonbaar voldoende kennis om relevante soorten te identificeren (herkennen) en relevant gedrag te beoordelen. De deskundigen voldoen aan de deskundigheidseisen voor een ecologisch deskundige, van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Er wordt gebruik gemaakt van batdetectors die beschikken over opname- en vertragingmogelijkheden en de optie om geluiden op te nemen en sonogrammen te analyseren.
- De projectleider heeft specifieke deskundigheid en meerdere jaren ervaring met soortgelijke onderzoeken. Dit wordt intern een productexpert genoemd.
- Iedere rapportage wordt door een andere ecooloog beoordeeld op inhoud en vorm op basis van vaste beoordelingscriteria. Geplaatste opmerkingen door de beoordelaar worden verwerkt of besproken tot de meningen eensluidend zijn.
- De onderzoeksresultaten en rapportage voldoen aan de volgende eisen: ecologisch en juridisch houdbaar, goed onderbouwd, kort en bondig, leesbaar en begrijpbaar.
- De conclusie geeft antwoord op de vraag van de opdrachtgever.
- Habitus natuur & landschap verklaart hierbij onafhankelijk te zijn en geen enkel belang te hebben bij de uitkomst van het onderzoek.

1.6 Reikwijdte

Dit soortgericht onderzoek heeft alleen betrekking op:

- de onderzochte soorten en functies, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- het projectgebied zoals beschreven in paragraaf 1.2;
- de onderzochte elementen binnen het projectgebied, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.3. Als de werkzaamheden op een andere manier of volgens een andere planning worden uitgevoerd, zijn de conclusies van dit onderzoek niet meer van toepassing en wordt geadviseerd een nieuwe toetsing uit te laten voeren om te bepalen of de werkzaamheden volgens de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd;
- de Wet natuurbescherming, niet op ander beleid of wetgeving.

De resultaten van het veldwerk zijn 3 jaar geldig. Dit soortgericht onderzoek kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat natuuronderzoek is verricht.

METHODE

Beeldimpressie projectgebied: de open stootvoegen kunnen als invliegopeningen fungeren.

2. METHODE

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethodiek beschreven. Per soort(groep) is beschreven op welke manier de gewenste informatie is verzameld. Indien relevant is beschreven welke specifieke objecten in het projectgebied wel en niet zijn onderzocht. Kopgegevens van de uitgevoerde bezoeken zijn te vinden in hoofdstuk 3.

2.1 Gierzwaluwen

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd op basis van het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).

Het onderzoek is uitgevoerd door een vogelkundige met een verrekijker. Er is onder andere gekeken naar in- of uitvliegende gierzwaluwen en geluisterd naar gierzwaluwen die roepen vanuit het gebouw. Verder is onderzocht of er 'gierende' gierzwaluwen aanwezig zijn. Dit is namelijk een indicatie van de aanwezigheid van nesten in de omgeving. Ook is een methode toegepast die 'tappen' wordt genoemd. Hierbij is het geluid van een roepende gierzwaluw afgespeeld in de buurt van mogelijke nestlocaties. In het geval er een gierzwaluw op het nest aanwezig is, roept deze in sommige gevallen terug.

2.2 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, 2017) voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger en de functies kraamverblijf, zomerverblijf en paarverblijf.

De functies foerageergebied en vliegroute zijn niet onderzocht aangezien deze zijn uitgesloten in de ecologische quickscan (SAB, 2017). Massawinterverblijfplaatsen worden niet verwacht in een laag gebouw als dit.

Gezien de overzichtelijkheid van het projectgebied en de te onderzoeken gebiedsfuncties, is het onderzoek uitgevoerd door één vleermuisdeskundige. Binnen het projectgebied (Figuur 1) zijn alleen de gebouwen onderzocht. Verblijfplaatsen in bomen zijn uitgesloten op basis van de ecologische quickscan (SAB, 2017).

Het veldwerk is uitgevoerd met behulp van een Petterson D240X in combinatie met opnameapparaat Ediroll R-05. Deze batdetector beschikt over opname- en verdragingsmogelijkheden. Tijdens de bezoeken zijn alle waarnemingen genoteerd. Geluiden die niet in het veld te determineren waren zijn opgenomen en later geanalyseerd. De waarnemingen zijn zodanig ingevoerd dat dubbeltellingen zoveel mogelijk zijn voorkomen. Dit wil zeggen dan één baltsende vleermuis niet twee keer is ingevoerd. Op deze manier is het totale aantal individuele vleermuizen in het gebied geïnventariseerd.

RESULTATEN

Projectgebied. Het te slopen kantoorpand.

3. RESULTATEN

Onderstaand is per soort(groep) beschreven welke gebiedsfuncties (zoals een verblijf of foerageergebied) zijn aangetroffen of uitgesloten. De vastgestelde gebiedsfuncties betreffen een interpretatie van de waarnemingen uit het veld, welke zijn weergegeven in bijlage 1.

3.1 Gierzwaluwen

Het onderzoek uit uitgevoerd volgens de gegevens in de onderstaande tabel.

Tabel 1: gegevens veldbezoeken

Waarnemer(s) (naam)	Datum	Tijd van	Tijd tot	Temperatuur (°C)	Bewolking	Windrichting	Windkracht (Bft)	Neerslag (mm)
Amber Heitman	10 juni	21:00	22:30	20	onbewolkt	ZW	2	0
Amber Heitman	25 juni	21:00	22:30	17	5/8	ZW	3	0
Amber Heitman	5 juli	21:00	22:30	15	1/8	N	3	0

De data, tijd en weersomstandigheden van de bezoeken zijn conform de vereisten aan onderzoek volgens het Kennisdocument gierzwaluw.

Gierzwaluwnesten zijn uitgesloten. Er zijn geen invliegende of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Daarnaast zijn er geen 'gierende' gierzwaluwen waargenomen in het projectgebied. Ook met het 'tappen' zijn geen gierzwaluwen waargenomen. Er zijn wel waarnemingen gedaan van de gierzwaluw, maar dit betrof allemaal hoog overvliegende vogels.

3.2 Vleermuizen

Het onderzoek uit uitgevoerd volgens de gegevens in de onderstaande tabel.

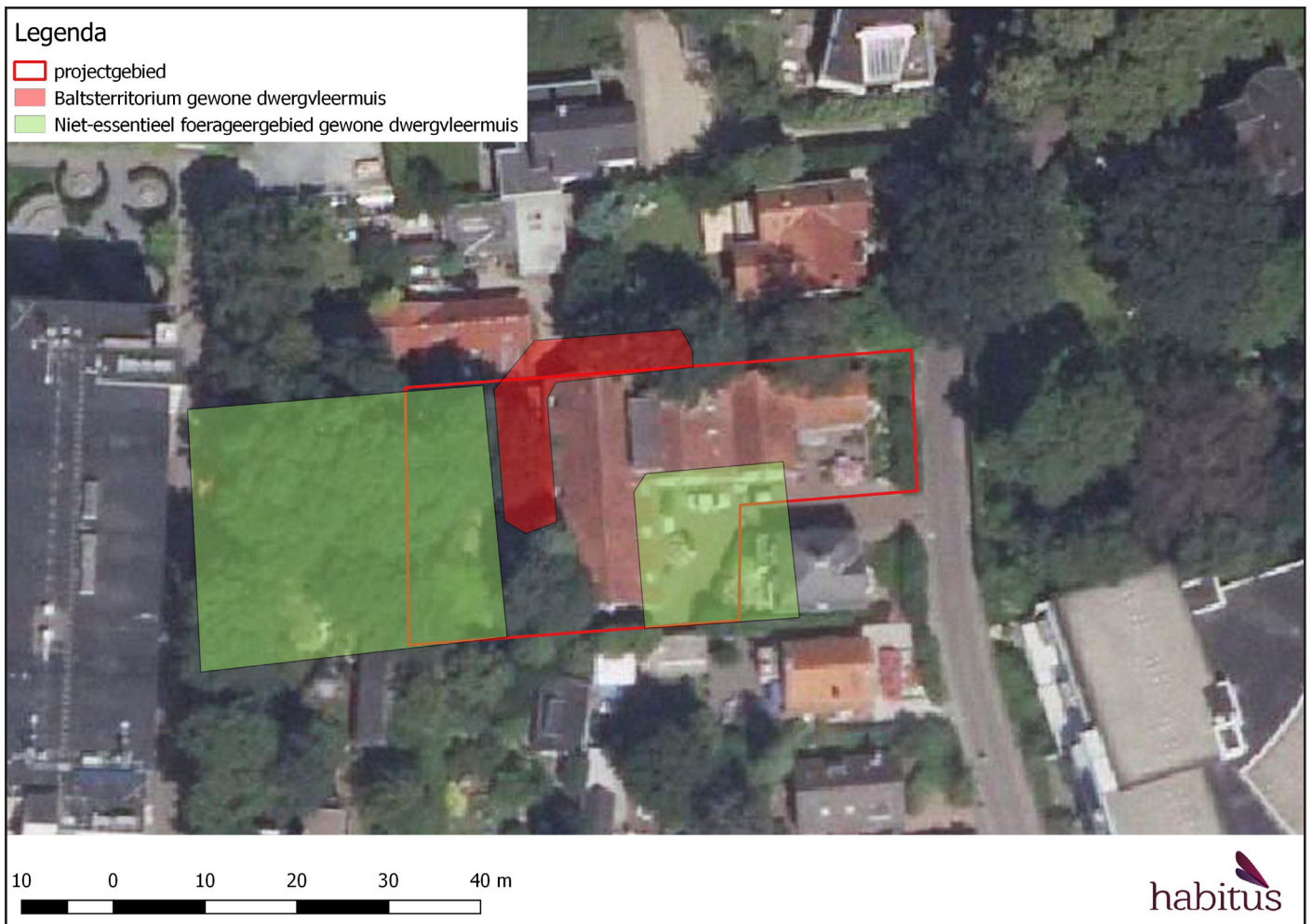
Tabel 2: gegevens veldbezoeken

Waarnemer(s)	Datum	Zon op/ onder	Tijd van	Tijd tot	Temperatuur	Bewolking	Windrichting	Windkracht (Bft)	Neerslag (mm)
Amber Heitman	10 juni	22:01	22:00	00:00	20	Onbewolkt	ZW	1	0
Amber Heitman	5 juli	22:04	22:00	0:00	18	Onbewolkt	N	2	0
Amber Heitman	5 augustus	06:07	04:00	06:00	15	7/8	ZW	2	0
Amber Heitman	14 augustus	21:07	22:07	00:07	21	Onbewolkt	ZO	3	0
Amber Heitman	4 september	20:21	21:50	23:50	18	5/8	Z	2	0

De data, tijd en weersomstandigheden van de bezoeken zijn conform de optimale waarden volgens het Vleermuisprotocol 2017 voor de onderzochte soorten en functies zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Er is één paarverblijf aangetroffen van een gewone dwergvleermuis. Aangenomen dient te worden dat deze ook als winterverblijf kan fungeren (Bij12, 2017). Tijdens één van de veldbezoeken is een baltsend exemplaar aangetroffen aan de noord-westzijde van het pand. Gewone dwergvleermuizen vliegen baltsend rond in hun territorium. Dit territorium is in kaart gebracht (Figuur 3). De exacte locatie van het paarverblijf kon niet worden vastgesteld. De gewone dwergvleermuis patrouilleert gedurende zijn baltsvlucht in zijn territorium. Hierbij vliegen ze met name langs hun paarverblijf maar ook langs de randen van hun territorium (Jens Sachteleben en Otto von Helvesen, 2013). Aangenomen kan worden dat het paarverblijf zich ergens in het territorium bevindt.

Figuur 3: Projectgebied met vastgestelde functies voor vleermuizen (Bron luchtfoto: PDOK, 2015).

Kraam- en zomerverblijfplaatsen worden uitgesloten op basis van dit onderzoek. Er zijn geen invliegende, uitvliegende of zwermende vleermuizen waargenomen.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Projectgebied. Het te slopen kantoorpand.

4. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Onderstaand is de vraag beantwoord of er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt. Hierbij is toegelicht om welke artikelen het dan gaat. Daarnaast zijn aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

4.1 Toetsing

Er is één paar- en mogelijke winterverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis vastgesteld in het te slopen pand. Bij de sloop wordt deze verblijfplaats vernietigd. Dit betreft een overtreding van artikel 3.5 lid 4 voor de gewone dwergvleermuis. Daarnaast is bij de werkzaamheden kans op het doden of verwonden van de gewone dwergvleermuis. Dit zou overtreding van artikel 3.5 lid 1 voor de gewone dwergvleermuis betekenen.

De aanwezigheid van de overige onderzochte soorten en functies wordt uitgesloten. Hiervoor zal de Wet natuurbescherming niet worden overtreden.

4.2 Conclusie

Bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt de Artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming overtreden voor de gewone dwergvleermuis.

Artikel 3.5 lid 1 wordt mogelijk overtreden. Hoe hiermee om dient te worden gegaan is te lezen in de volgende paragraaf.

4.3 Aanbevelingen

Om te werken conform de Wet natuurbescherming, dient ontheffing te worden aangevraagd voor overtreding van Artikel 3.5 lid 4 voor de gewone dwergvleermuis. Vraag de ontheffing aan bij de provincie Noord-Holland. Dien een complete aanvraag in. Een complete aanvraag bevat ten minste de volgende onderdelen, die worden toegelicht in een activiteitenplan: het wettelijk belang van de ingreep, de afgewogen alternatieven en ecologische maatregelen die worden genomen om de schade te beperken. Dit kan bijvoorbeeld, het ongeschikt maken van het gebouw (om doden of verwonden van dieren te voorkomen) of het realiseren van alternatieve verblijven. Laat de aanvraag uitvoeren door een deskundige ecooloog zodat de genoemde onderdelen geborgd zijn de kans wordt vergroot dat ontheffing wordt verleend.

We adviseren tijdens de voorbereiding van de ontheffingsaanvraag te bepalen of het doden of verwonden van de gewone dwergvleermuis (overtreding Artikel 3.5 lid 1) voorkomen kan worden. Dit kan bijvoorbeeld door te werken buiten de kwetsbare periode of het gebouw tijdig ongeschikt te maken onder ecologische begeleiding. Als overtreding van dit artikel niet kan worden voorkomen moet ook hiervoor ontheffing worden aangevraagd.

BRONNENLIJST

Literatuur

Bij12 (2017). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis.*

Bij12 (2017). *Kennisdocument gierzwaluw.*

Netwerk Groene Bureau's (2017). *Vleermuisprotocol 2017*

Jens Sachteleben and Otto von Helversen (2013). *Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat.* Acta Chiropterologica 8(2):391-401. 2006

SAB (2017). Quick scan natuur Hilversum, Boomborglaan 7-9, projectnummer 170210

Geraadpleegde websites

www.sovon.nl. Geraadpleegd op 4 oktober 2017.

www.vleermuis.net. Geraadpleegd op 4 oktober 2017.

BIJLAGE 1 - WAARNEMINGEN OP DE KAART

Figuur 5: Alle waarnemingen zijn op de kaart weergegeven. Het betreft de waarnemingen van alle bezoeken. Bij iedere puntwaarneming is het aantal vleermuizen weergegeven.

Over ons

Habitus natuur & landschap is een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.

Zwervende heidelibel (Sympetrum fonscolombii)